

Diószeghy Dániel (1900–1969) kohómérnök, egyetemi tanár, a tüzeléstan nemzetközi rangú tudósa életpályája*

KOVÁCS I. Gábor

*Career of, metallurgical engineer,
professor and internationally renowned scholar of firing sciences*

Diószeghy Dániel életrajzi adattárát és életút-leírását a polgári kori magyarországi egyetemi tanárok adattári sorozata számára készítettük el. A címszavak sorrendje az eddig megjelent adattári kötetek sémáját követi. Kutatásunk alapvetően történeti szociológiai indíttatású volt, ezért részletesen gyűjtöttük a családtörténeti adatokat, hogy kirajzolódjanak azok a szociokulturális, felekezeti-művelődési alakzatok, ahonnan a tudáselit egyes csoportjai rekrutálódtak.¹ Diószeghy Dániel a jellemzően kisnemesi háttérű északkelet-magyarországi református felekezeti-művelődési alakzathoz emelkedett ki, végigjárva az egyetemi tanárságig vezető lépcsőfokokat.

Diószeghy Dániel

kohómérnök, egyetemi tanár
(Ungmogyorós, Ung m., 1900. július 26.–
Budapest, 1969. december 25.;
a miskolci Deszka temetőben nyugszik)

*Diószeghy Dániel, a miskolci
Nehézipari Műszaki Egyetem
professzora. Fénykép, 1955 k.*

*Miskolci Egyetem
Egyetemtörténeti Gyűjteménye*

* Készült az OTKA-NKFI 109209 számú projektjének támogatásával.

¹ Kovács–Kiss–Takács 2012; Kovács–Takács 2014

Nemesség: A mogyorósi Diószeghy család tagjai nemesként szerepelnek a 19. századi ungmogyorósi református anyakönyvben. A Bereg megyéből származó család nemességét 1690-ben újíttatták meg és 1773–1774-ben Sátoraljaújhelyen és Töketerében igazolták.

Apja: nemes Diószeghy Dániel (ref., Ungmogyorós, 1867. jan. 30. –) földműves-gazdálkodó

Apai nagyapja: nemes Diószeghy Gábor (ref., Ungmogyorós, 1840. dec. 24. –); testvérei: 1. Diószeghy József (ref., Ungmogyorós, 1830. márc. 25. –), felesége nemes Telekdi Erzsébet (Kisdobronyból); 2. Diószeghy Dániel (ref., Ungmogyorós, 1832. nov. 28.–kisgyerekként meghalt); 3. Diószeghy Julianna (ref., Ungmogyorós, 1834. máj.–kisgyerekként meghalt); 4. Diószeghy Julianna (ref., Ungmogyorós, 1836. márc. –); 5. Diószeghy Dániel (ref., Ungmogyorós, 1838. jún. 20.–Ungmogyorós, 1891. okt. 17.)

Apai nagyanyja: nemes Galgóczy Erzsébet (ref., Ungmogyorós, 1840. jan. 26. –), házasságkötés: 1863. márc. 20. Az apai és anyai ágon is rokon Galgóczyak közül Galgóczy István 1904-ben telket vásárolt egy új templom építéséhez, amihez 2000 koronát is felajánlott.

Apai dédapa I.: nemes Diószeghy János (ref., Ungmogyorós)

Apai dédanya I.: nemes Kiss Julianna (ref., Ungmogyorós, 1809. febr.–Ungmogyorós, 1862), házasságkötés: 1828. febr.

Apai dédanya I. apja: nemes Kiss György

Apai dédanya I. anyja: nemes Galgóczy Erzsébet (ref., Ungmogyorós, 1776–Ungmogyorós, 1814)

Anyja: nemes Lekk Borbála (ref., Ungmogyorós, 1874. szept. 3. –); testvérei: 1. Lekk Erzsébet (ref., Ungmogyorós, 1856. jan. 1.–kisgyermekkorában meghalt); 2. Lekk Dániel (ref., Ungmogyorós, 1857. jún. 14. – meghalt csecsemőkorában); 3. Lekk Dániel (ref., Ungmogyorós, 1858. jún. 18. –); 4. Lekk Erzsébet (ref., Ungmogyorós, 1861. júl. 22. –)

Anyai nagyapja: nemes Lekk Dániel (ref., Ungmogyorós, 1833–)

Anyai nagyanyja: nemes Galgóczy Borbála (ref., Ungmogyorós, 1837–)

Testvére(i): Diószeghy Ilona; Diószeghy Irma; Diószeghy Sándor; Diószeghy Gábor; Diószeghy Erzsébet
Vallása: ref.

Felesége: Vida Ilona (evang., Sopronbánfalva, Sopron m., 1916. jún. 16.–Miskolc, 1998. márc. 30.), házasságkötés: 1935. jún. 8.; apja: Vida Ferenc balfi elemi iskolai igazgató-tanító

Gyermeke(i): 1. Diószeghy Dániel (ref., Sopron, 1936–1981) ének-zene tanár, karnagy; 2. Diószeghy Hajnalka (evang., Sopron, 1939–) a Nehézipari Műszaki Egyetem könyvtárosa; 3. Diószeghy László (ref., Sopron, 1943. ápr. 8. –), villamosmérnök, 1966–82: Bp., Elektroakusztikai Gyár, Minőségellenőrzési főoszt., műszaki oszt. vez., 1975-től Stúdióelektronikai főoszt., Kísérleti Üzem, üzemvez., moszkvai olimpia hangrendszerének kifejlesztése, gyártása, 1982–91 MERTCONTROLL Rt., Híradástechnikai, Műszerautomatikai, Erősáramú és Biztonságtechnikai Főoszt., főoszt.vez., 1991–92 SGS Mo. Kft., minőségbiztosítási mérnök, 1992–2003 MERT Controll Rt., elnök vez.ig., 2003-tól TREDIO Kft., társtul., mérnök tanácsadó

Középiskola: sárospataki Református Kollégium gimnáziuma, I–VIII. oszt., 1912–1920 (közben 1918 febr.–1919 jan. katona); érettségi uo., 1920. jún. 19.

Felsőfokú tanulmányok Mo.-n: soproni Bányászati és Erdészeti Főiskola, 1920–1924

Külföldi tanulmányok, ösztöndíjak: 1927 nyarán saját költségén tett tanulmányutat Ausztriában és Németországban

Oklevél: soproni Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola, 1925. máj. 11., vaskohómérnöki oklevél

Nyelvismeret: német, angol, orosz

Tudományos fokozatok: bp.-i műegyetem, műszaki doktor, 1940. jún. 13.; bp.-i műegyetem, 1942. márc. 21., Épületek hőellátásának tüzeléstechnikai kérdései tárgy magántanára; műszaki tudományok kandidátusa, 1952. júl. 11.

Nyilvános rendkívüli egy. tanár: műegyetem, soproni Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar, tüzeléstan és anyagvizsgálattan, 1943. máj. 22.

Nyilvános rendes egy. tanár: műegyetem, soproni Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar, tüzeléstan és anyagvizsgálattan, 1947. ápr. 8.

Egyetemi tisztségek: miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Kohómérnöki Kar dékánhelyettese az 1950-es évek első felében

Nyugdíj: 1968. jún. 30.

Életút: Diószeghy Dániel az Ungvártól délnyugatra fekvő Ungmogyoróson (ma: Liesková, Szlovákia) született, ahol az Ung folyó a Laborcba ömlik. Szülőfaluja egyike volt a termékeny síkság református többségű magyar nemesi falvainak (Vajkóc, Veskóc, Mokcsa). A mogyorósi leányegyház Mokcsa anyaegyházhoz tartozott, de volt saját református temploma, s 1760-tól iskolája és tanítója. Az 1808-tól fennmaradt mogyorósi református anyakönyvben a Diószeghyek, valamint a család férfitagjainak feleségei és a gyermekek keresztszülei is kivétel nélkül mind nemesként szerepelnek még az 1848 utáni évtizedekben is. Diószeghy Dániel édesanyja is minden ágon kisenemesi ősöktől származott. Ebben, a nemesi eredetét számontartó, a hagyományokhoz ragaszkodó kisbirtokos/gazdálkodó családban, közösségben született Diószeghy Dániel. Hatan voltak testvérek, s közülük ő az egyetlen, akit beadtak tanulni Sárospatakra, a vidék református iskolaközpontjába. (Valószínűsíthető azonban, hogy a kisenemes Diószeghyek közül nem ő volt az első tanult ember, legalábbis már a 18–19. században is több Diószeghy nevű lelkész és tanító szolgált az ungi és a felső-zempléni református egyházmegyében.) Az elemi iskolát az ungmogyorósi református iskolában végezte el, s mint a legtöbb földműves gyermeket, őt is csak a 6. elemi után vitték középiskolába. A sárospataki református gimnáziumban, mint jeles tanuló, tandíjmentességet kapott. Hatodikos volt, amikor a tanév második felében, 1918 februárjában bevonult katonai szolgálatra, ahonnan 1919 januárjában tért vissza az iskolába. A kiesést bepótolva 1920 júniusában érettségizett. Sárospatakon komoly hagyományai voltak a matematika és a természettudományok oktatásának is. Így nem meglepő, hogy az ezek iránt érdeklődő Diószeghy a soproni Bányászati és Erdészeti Főiskolára iratkozott be vaskohómérnöki szakra. Európa első bányamérnöki főiskolája 1918 őszén kényszerült elmenekülni Selmezbányáról, s 1919 áprilisában a később szintén bizonytalan helyzetbe kerülő Sopronban telepedett le, az úgynevezett Károly-laktanyában. Diószeghy már harmadik tanévét kezdte az 1922-ben Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskolává átnevezett intézmény vaskohómérnöki osztályán, amikor a főiskola megkapta a soproni volt katonai főreáliskola épületeit, s nagy erőfeszítéssel igyekezett pótolni a Selmezbányán maradt műszereket, berendezéseket, jól felszerelt laboratóriumokat. 1923-ban új tanterv is életbe lépett, amelynek értelmében 10 új tanszéket állítottak fel. Így például a Diószeghy Dániel érdeklődési körébe tartozó, s későbbi életében nagy szerepet játszó Tüzeléstani és Anyagvizsgálati Tanszéket is különválasztották a kohászattantól, s vezetője Balázs István (1881–1962) főiskolai tanár lett. Diószeghy miután letette mindkét szigorlatát, 1924-ben megszerezte az abszolutóriumot. Az új tanterv szerint már nem volt szükséges az államvizsgálathoz és az oklevélhez az 1876-ban rendszeresített kétéves üzemi-szakmai gyakorlat, mert azt nagyrészt a tanévközi szünidőben is teljesíteni lehetett. Diószeghy Dániel a szünidőkben a diósgyőri és az ózdi üzemekben volt gyakorlaton, így az abszolutórium után csak egy évig dolgozott a Ganz és Társa Gépgyár budai öntödéjében, s aztán *A vasúti kocsi kéregöntésű kerekeiről* írott dolgozatának benyújtása után 1925. május 11-én kitűnő minősítéssel vaskohómérnöki oklevelet kapott. Pályázat útján, 1925. október 15-től a főiskola mennyiségügyi tanszékének gyakoronoka/szakdíjnoka lett, majd 1926. május 1-től ugyanott tanársegéddé lépett elő. 1927 nyarán saját költségén tett tanulmányutat Ausztriában és Németországban, hogy szakmai ismereteit és német nyelvtudását továbbfejlessze. 1927. október 1-től sikerült–változatlanul tanársegédként–átkerülnie az őt igazából érdeklő vaskohászati tanszékre. Ennek a tanszéknek a vezetője Selmezbányán az a Barlai Béla (1870–1921) volt, aki ott felépítette a kitűnően felszerelt vaskohászati laboratóriumot. (Diószeghy pályája végén megírta Barlai élettörténetét.) 1923-tól pedig Cotel Ernő (1879–1954) vezette a tanszéket, így az ő tanársegédje lett Diószeghy Dániel. Mestere mellett megismerkedett a vaskohászat elméleti és gyakorlati problémáinak széles körével. Feladata volt többek között a Selmezbányán maradt laboratóriumok pótlására nagy erőfeszítéssel létrehozott öntészeti, metallurgiai, hengerlési és mikroszkópiai laboratórium és gyűjtemény gondozása és fejlesztése. Foglalkozott a nagyolvasztó hőtani viszonyaival, termokémiájával, teljesítményével és mindezek összefüggéseivel. Figyelme kiterjedt a német szakirodalomra is. 1928-ban jelent meg először cikke német szakmai folyóiratban (*Archiv des Eisenhüttenwesens*). A későbbiekben is rendszeresen publikált német nyelven. A nagyolvasztó hőtani témáján tovább dolgozott, s eredményeit 1932–1933-ban a *Bányászati és Kohászati Lapokban* három cikkben közölte.

Arra az eredményre jutott, hogy az ércoxidok kémiai összetétele nem befolyásolja lényegesen a nagyolvasztó hógazdaságát. A kokszfogyasztásban nem a kémiai, hanem a fizikai tulajdonságok játsszák a főszerepet. Az 1933–34-es tanévben – a soproni főiskoláról egyetlenként – megkapta az Országos Ösztöndíjtanács teljes összegű egyéves belföldi kutatási ösztöndíját (800 pengő). Az öntödei formázóhomok tulajdonságai foglalkoztatták, s célul tűzte ki a hazai homokfajták tervszerű vizsgálatát, osztályozását, hogy hosszabb távon összeállíthassa homokjaink országos kataszterét. Eredményeit *Az öntödei formázóhomokok mechanikai és kémiai elemzése a hazai homokok vizsgálata alapján* című dolgozatban foglalta össze. A *Bánya- és kohómérnöki osztály közleményei* között „*Die richtige Methode der Formsandprüfung*” címen német nyelvű tanulmánya jelent meg 1934-ben angol nyelvű kivonattal. A *homokvizsgálati módszer megválasztása* címmel cikksorozatot közölt 1935-ben a *Bányászati és Kohászati Lapokban*. Megállapította, hogy az öntészet különböző céljainak megfelelően különböző tulajdonságú formázóhomokra van szükség, de nincs egységes homokvizsgálati módszer. 1935-ben magánéletében is döntő változás következett be, ugyanis házasságot kötött Vida Ferenc elemi iskolai igazgató-tanító lányával, Vida Ilonával. Házasságukból három gyermek született. Az 1935–1936-os tanévben fél összegű (400 pengő) belföldi kutatási ösztöndíjat kapott megkezdett kutatásainak folytatására. A hazai öntészeti célra használt homokjainkat öntéstechnikai szempontból vizsgálta. Megállapításait és a kísérleteket *A mintázóanyag befolyása az öntvény felületi és szöveti tulajdonságaira* című dolgozatában fejtette ki részletesen. Azt tervezte, hogy a megkezdett témából készít doktori disszertációt. A műszaki felsőoktatás átszervezése miatt azonban pályája másként alakult. 1934-ben a soproni Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola része lett a M. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemenek. Diószeghy Dániel tanszéki főnöke, Cotel Ernő egyetemi tanári kinevezést kapott a soproni székhelyét megtartó Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar Bánya- és kohómérnöki osztályának vaskohászati tanszékére, s tanársegéd II. minőségben magával vitte Diószeghyt is. A kar 1936. március 17-i ülésén pedig Diószeghy Dánielt egy megüresedett álláshelyre VIII. fizetési osztályba sorolt adjunktussá választották, amit a miniszter is jóváhagyott. A soproni főiskola Tüzeléstechnikai és anyagvizsgálati tanszéke viszont az 1934-es átszervezéskor megszűnt mint önálló tanszék. A tanszéket addig vezető Balázs István (1881–1962) nyugdíjba ment, s Diószeghy két évig, 1936-ig mint meghívott előadó adta elő a tárgyat. 1936-os végleges minőségű adjunktusi kinevezése után vette át meghívott szakelőadói minőségben a tüzeléstan enciklopédia és a tüzeléstan tárgyak előadását. A vaskohászati tanszék adjunktusi feladatainak ellátása mellett így a tüzeléstan ismeretanyagában is jobban el kellett mélyednie. 1936–1937-ben résztvevője volt a bauxitkohósítási kísérletnek, amelyet az iparügyi minisztérium szervezett. Ezután kezdte alaposabban tanulmányozni a széntüzelés irodalmát, majd többéves kísérleti kutatómunkával tanulmányozta a hazai szenek égésének tulajdonságait. Ennek eredményeként készült el *Szeneink értékelése időszakos tüzelés szempontjából* című disszertációja, s ennek alapján kapta meg 1940. június 13-án a kitüntetéses műszaki doktori fokozatot. Javaslatot tett a különböző sebességgel égő szenek eltüzelésére alkalmas tüzelőberendezések kialakítására. Kutatta a rácson eltüzelte fa égési folyamatait, a különböző kazánok hőmunkáját, a mészkövetési technológia korszerűsítésének lehetőségeit. Intenzíven foglalkozott a tüzeléstechnika általános feladataival, a tudományág elméleti alapjaival, a gazdaságos hőenergia hasznosítás problémáival. Miután 1940-ben a minisztérium jóváhagyásával a műegyetemen újraalapították az 1934-es átalakításkor megszüntetett Tüzeléstan és Anyagvizsgálati Tanszéket, a frissen doktorált Diószeghy Dánielt bízták meg helyettes tanárként a tanszék ellátásával. Az egyetemi tanári kinevezéshez azonban, a doktori minősítésen túl, szükség volt a magántanári habilitációra is. 1941-ben ezért indította el magántanári habilitációs eljárását. A miniszter 1942. március 21-én hagyta jóvá habilitációját, így lett az *Épületek hőellátásának tüzeléstechnikai kérdései* tárgy magántanára. 1943. január 19-én a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium pályázatot hirdetett a Tüzeléstan- és Anyagvizsgálattal tanszékének egyetemi tanári állására. A korábban szokásos okmányokon kívül mellékelni kellett a pályázóknak szülei születési anyakönyvi kivonatát is, s igazolniuk kellett, hogy nem esnek a 7720/1939. ME számú, ún. zsidótörvény korlátozásai alá.

Diószeghyen kívül Légmán Lothár, a budapesti állami felső ipariskola tanára adta be pályázatát. A pályázat elbírálására kiküldött bizottság véleményes jelentését és javaslatát Diószeghy kinevezésére a bányá- és kohómérnöki osztály, valamint a bányá-, kohó- és erdőmérnöki kar is elfogadta. Majd az egyetemi tanács 21 szavazattal, ellenszavazat nélkül úgy határozott, hogy Diószeghy Dániel vaskohómérnököt, műegyetemi adjunktust, helyettes és magántanárt terjeszti fel nyilvános rendes tanári kinevezésre a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Végül a kormányzó legfelsőbb elhatározásával 1943. május 22-én Diószeghy Dánielt nyilvános rendkívüli tanárnak nevezte ki a műegyetem Tüzeléstan-és Anyagvizsgálattal Tanszékére. A tanszék körébe tartozó tárgyak az 1923-as tantervtől a kohómérnöki képzés szigorlati tárgyai voltak, s ezek nagy részét Diószeghy 1936-tól előadta, gondozta, előbb mint meghívott szakelőadó, majd mint helyettes tanár. 1943-tól kötelező volt a II. éves kohómérnök hallgatónak tüzeléstanból az első félévben heti 3 óra előadás, a második félévben heti 3 óra előadás és 3 óra gyakorlat. A II. éves bányamérnök hallgatónak egy féléven át heti 2 óra előadás volt Tüzeléstan enciklopédia címen. A Fémek anyagai vizsgálatából a IV. éves kohómérnök hallgatónak egy féléven át 2 óra előadás és 4 óra gyakorlat volt. Ezeket az előadásokat mind Diószeghy professzor tartotta, s a gyakorlatok nagy részén is részt vett. A világháború alatt a katonai szolgálat alól az egyetem kérésére mentesítették. [Korábban, 1938 őszén, mint hadnagyot három hónapra, 1940 nyarán pedig mint főhadnagyot egy hónapra hívták be a 4. honvéd gyalogezredhez. Előbb Kassán, majd Sopronban teljesített szolgálatot. 1944. március 14-én tartalékos (mérnök) főhadnaggyá minősítették át.] Oktatási terhei azonban tovább nőttek, mert Cotel Ernő 1944 novemberi nyugdíjazása után őt bízták meg a vaskohászati tanszék vezetésével is, amelyet 1946 szeptemberig látott el. Közben a háború végén a család lakását bombatalálat tette tönkre. A többszörösen nehéz helyzet után csak 1947-ben kezdhetett újra kutatómunkához. 1947. április 8-án a köztársasági elnök nyilvános rendes tanárrá nevezte ki, s 1948-ban a tanszékének a profilja is megváltozott, az anyagvizsgálat leadásával tisztán Tüzeléstan tanszék lett. Kutatásai elsősorban a kohóipari kemencék hőmunkájának vizsgálatára, többek között a kemencék áramlástanai problémáira irányultak. Ő írta meg a *Tüzeléstechnikai zsebkönyv* ipari kemencékkel foglalkozó fejezetét 1948-ban.

*Diószeghy Dániel, a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem professzora
hallgatói körében, Fénykép, 1955 körül
Miskolci Egyetem Egyetemtörténeti Gyűjteménye*

1949-ben a kormányzat Miskolc székhellyel létrehozta a Nehézipari Műszaki Egyetemet, s 1951-ben az ennek részévé lett soproni Kohómérnöki Kart is áthelyezték Miskolcra. A soproni professzorok közül Diószeghy Dániel 1951 szeptemberében elsőként érkezett családjával együtt a kezdetek sokféle problémájával küzdő új egyetemi központba. Itt sorra jelentek meg még soproni előadásai alapján készült sokszorosított egyetemi jegyzetei: *Tüzeléstan I–II.*, *Tüzeléstan III.*, *Kőzetek tűzi feldolgozása*. 1952-ben a tudományos minősítés szovjet mintára történt átszervezésekor Diószeghy Dániel a műszaki tudományok kandidátusa fokozatot kapta. Tagja lett az MTA Nyersvasgyártási Szakbizottságának, s aktívan működött a Bányászati és Kohászati Egyesületben és az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület Borsodi Csoportjában. A miskolci és Miskolc környéki üzemek gyakran kérték szakvéleményét és szakmai tanácsát. Német nyelvtudása és angol nyelvű szakirodalom-olvasási készsége mellé oroszul tanult, hogy ismereteit ebből az irányból is bővítsen. 1954-ben kétkötetes új *Tüzeléstani jegyzetet* írt. A gazdaságos hőenergia hasznosítás újabb lehetőségeit is bemutatta, s többek között leírta a kemencék munkaterében játszódó hőcsere-folyamatok sajátos számítási módjait is. Tanszéke az egyetem újabb épületeinek elkészülése után, 1955-ben kapott végleges elhelyezést, ahol kisebb, házi készítésű kemencék építésére nyílt lehetőség, módot adva a folyamatos kutatómunkára. Diószeghy Dániel kisebb tanulmányutakat tehetett, kutatási beszámolókat tarthatott a szocialista tábor országaiban, Csehszlovákiában, a Német Demokratikus Köztársaságban, Lengyelországban és a Szovjetunióban. Az oktatás céljaira és gyakorló szakembereknek újabb könyvei jelentek meg: 1957-ben a *Vaskohászati Enciklopédia* sorozatban *A vaskohászat tüzelőanyagai*, 1959-ben a Tankönyvkiadónál pedig a műszaki tudományok legfrissebb eredményeit is figyelembe vevő újabb *Tüzeléstan*. Lelkiismeretes egyetemi oktatómunkája és intenzív kutatásai mellé 1958-ban újabb nagy feladatot vállalt. Létrehozta a Hőtechnikai Kutatóállomást (később Tüzeléstechnikai Kutató és Fejlesztő Rt.), amelynek kezdetől igazgatója lett. Az intézményt idővel kétszáz főt foglalkoztató kutató-kivitelező intézetté fejlesztette. Nagy érdemei voltak az intézet révén is a világszínvonalú magyar kemenceépítési és tüzeléstechnikai ipar felépítésében, rangjának elismertetésében. Nemzetközi kapcsolatai tovább gazdagodtak, világkonferenciákon, tudományos tanácskozásokon, tapasztalatcseréken vett részt most már Svájcban, Ausztriában, Hollandiában és az NSZK-ban is. Érdeklődése változatlanul elsősorban a kemencék áramlástanai problémáira és a hőátadási folyamatok intenzifikálására irányult, de foglalkozott a hazai földgázvagyongazdálkodásának kérdésével, a kommunális ellátás gondjaival, a közvetlen földgázfelhasználás bevezetésének feltételeivel, az olajfelhasználás műszaki és gazdasági problémáival. A nagyszámú miskolci kohómérnök hallgatónak írta a gyakorlati tüzeléstan legmodernebb megoldásait bemutató újabb jegyzeteit: *Kohászati kemencék I.* (1963, 1969), *Öntödei kemencék II.* A túlfeszített munkatempó kikezdte egészségét, s az új munkajogi szabályok szerint nem is dolgozhatott két helyen főállásban. 1968. június 30. után az egyetemen csak másodállásban oktatott és kutató, s főállásának a Tüzeléstechnikai Kutató Intézet vezetése maradt. Lankadatlan szorgalommal és kitartással végzett kimagasló oktató, nevelő és tudományos kutatómunkájáért életében nem kapta meg az őt jogosan megillető méltó megbecsülést. (Az élete utolsó éveiben kapott kisebb kitüntetések, Kiváló Dolgozó Emlékérem, Munka Érdemrend bronz fokozata nem tekinthetők ilyennek.) 1968 őszén Diószeghy Dániel kórházba került és karácsony napján elhunyt.

Tudományos, művészeti társulat, egyesület: Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület tagja; Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület Borsodi Csoportjának elnöke

Egyházi tisztségek: Az 1920-as évek második felében a soproni református fiókegyházközség pénztáros tanácskozási joggal a presbitériumban, amelynek jegyzőkönyvét is vezette. A harmincas évek második felében az anyaegyházzá alakult soproni református egyházközség presbitériumának tagja. 1945 után a dunántúli református egyházkerület világi tanácsbírája.

Kitüntetések: a Gépipar Kiváló Dolgozója (1964. dec. 15.); a Munka Érdemrend bronz fokozata (1965. ápr. 4.); Zorkóczi-emlékérem; Szikla Géza-díj; szerepel a Sárospataki Kollégium nagy tanítványairól a 425. éves évfordulótól kezdve vezetett, majd kiegészített emléktáblán

Jövedelem, vagyon, gazdasági érdekeltség: A családi örökségből ráeső földtulajdonrészéről–a sárospataki, majd soproni tanulmányaira fordított családi támogatás részbeni ellentételezéseként–lemondott a testvérei javára.

*Diószeghy Dániel,
 a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem
 professzora. Fénykép, 1960 k.*

*Miskolci Egyetem
 Egyetemtörténeti Gyűjteménye*

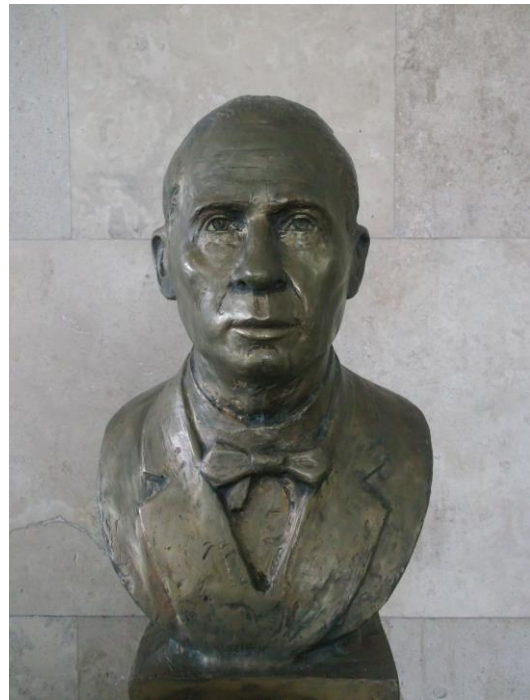
Bibliográfia

KOVÁCS–KISS–TAKÁCS 2012

KOVÁCS I. Gábor–KISS Zsuzsanna–TAKÁCS Árpád (összeállították): A magyarországi zsidó és zsidó származású egyetemi tanárok (1848-1944) életrajzi adattára. In: KOVÁCS I. Gábor (szerk.): *Diszkrimináció–emancipáció–asszimiláció–diszkrimináció. Magyarországi egyetemi tanárok életrajzi adattára I. Zsidó és zsidó származású egyetemi tanárok*. Történeti elitkutatók–Historical Elite Research. Eötvös Kiadó, Budapest, 2012. 23–150.

KOVÁCS–TAKÁCS 2014

KOVÁCS I. Gábor–TAKÁCS Árpád (összeállították): A debreceni tudományegyetem református hittudományi kara (1914-1950) egyetemi tanárainak életrajzi adattára és életútleírása. In: KOVÁCS I. Gábor (szerk.): *Hit–tudomány–közélet. A debreceni tudományegyetem református hittudományi kara (1914-1950) professzorainak életrajzi adattára és életútleírása*. Történeti elitkutatók–Historical Elite Research. Eötvös Kiadó, Budapest, 2014. 25–162.

*KISHONTHY Jenő: Diószeghy Dániel mellszobra, 2000, bronz (Gyulai É. felv.)
 Miskolci Egyetem Energia- és Minőségügyi Intézete*